

Odkupljeni z življenjem.

(Svetonočni obraz iz Krkonoških gorá.)

goró, goró, vi večna straža naše domovine, vi deželna vrata! Koliko časa je vže preletelo preko vaših mahovitih glav, kolikokrat ste se potresale v burji? Ni vam ga vrstnika. Stare ste kakor svet in od svojega začetka ste nas branile ter še vedno bránite otroke jedne matere Čehoslovanske pred pogubnim navalom tujcev. In zato se drži naše sreč te vaših trdih skal s toliko ljubeznijo, zato gleda naše oko s pogledom polnim nežnosti na vaše snežne vrhove, zato stegujemo k vam po večkrat svoje otožne roke. Dà, dà, mi ljubimo te svoje sive goré, a še posebno jih ljubijo óni, katerim so tla v stanovanje in vzdrževanje njih ubožnega življenja, in to so naši gorjanci, Švicarji česki. To so pravi otroci Krkonoški, katerim se topí sreč, kadar gledajo na gore svojega rojstnega kraja, lice se jim žari v navdušenosti in ponosu, kadar hodijo po domačih tleh svojih sivih gorá, in zopet se jim okó skalí in duša se jim v žalosti trese, kadar zapuščajo vas, svoje prelube domače gore. Vas gledajoč, vidi Krkonoški gorjanec vso svojo srečo, svoje veselje, žalost in osodo. Vam pripisuje neko čeznaravno moč ter si ne more nikoli dosti povedati o čudih, ki se godé v vaših temno-zelenih gozdih. Večkrat se vará, kadar pripisuje prirodne, na gorah se ponavljajoče prikazni nekej posebnej moči, katera vlada v gorah: to je duh, ki biva v Krkonoških gorah, Libercun *), katerega se bojé hudobneži, a dobri ljudjé ga ljubijo. Dà, vse gorovje je priprostemu Krkonoščanu neka bajka, rekel bi, lepa in veličastna bajka, kakeršne ne najdeš kmalu v vesoljnej naravi božjej, a vse te nedolžne pripovedke, katere si je izmislila živa domišljija priprostega ljudstva, ne kažejo družega, nego mogočno voljo Njega, kateri vže tukaj človeka skuša, plačuje in kaznuje po zaslužnji.

Dragi čitateljček moj, ako čuješ tù ali tam kako pripovedko o Libercunu, ne išči resnice v njej, ker takih bitij v resnici nikjer ni, a priprosti česki narod misli, da so, ter da pomagajo dobrim ljudem a hudodelnike da kaznujejo. V takih pripovedkah se nam kaže premodro vladanje ljudske osode, s katero je dala domišljija Krkonoških prebivalcev Krkonošam novo obleko . . .

Globoko v gorah na podnožji kraljevskih gor českíh, pod ponosno Snežko, stoji hišica. Po šegi Krkonoških gorjancev je postavljena iz lesá, samó razpokline med tramovi so zamašene s kamenjem in apnom. Na njej ni videti nikakeršne olupšave, a vender je hišica lična, da se ti na prvi pogled prikupi. S svojimi majhenimi okni prijazno zrè po okolici na mogočne temno-zelene gozde, kateri jo objemajo kakor objema skrbna mati svojega nežnega otročička. Ali čimu vam bi pripovedoval o hišici, ki je mrtva; oglejmo si rajše njene prebivalce, ki nas bodo mnogo bolj zanimali, saj se vže samí izdajejo, s kakšnim rokodelstvom da se pečajo. Ropotajoči tkalčevsk stoli nam takój kaže, da je posestnik ubožne hišice tkalec. Imenuje se Svetonja.

*) Česki se ta izmišljeni gorski duh imenuje: Ribecal, Ribecol, Ibercol, Libercun, kateri priimek je po Jungmannu prišel od viteza: Rubens Dahl, kar se je pokvarilo v priimek: Rubezahl, in Slovenec je ta vže takój pokvarjeni priimek preložil in rekel: Repoštev.

Ob času, v katerem se dogodek naše povesti začne, sedel je Svetonja za statvami in pridno tkal. Njegova žena Marija se je vrtela okolo ognjišča in pripravljala skromno kosilo. O siromaki! mnogo se jim pač ne pripravlja; lonec krompirja v oblicah, to jim je vse kosilo. Svetonja ima troje otrok. Najstarejši je Vaclav in on vže nekoliko pripomore ubogim roditeljem sekajoč tenko steklenino in raznobojne cevke na drobne kosce jednake velikosti; iz stekla dela korale, zna se, da ti koralni niso pravi ter se jih za malo denarja dobi precejšno število.

S svojim trudoljubivim in težavnim delom pač ne pripomore mnogo, roditeljem ker za tisoč koralov dobi komaj tri krajcarje, a na dan jih komaj tri tisoč naseka. Te z velikim trdom nasekane korale nosi posestniku steklarnic, kateri mu daje stekla zanje. Da-si je zaslužek pridnega Vaclava zelo skromen in pičel, vendar nekoliko pripomore k očetovemu zaslužku, ker oče zasluži s tkanjem komaj dvajset krajcarjev na dan. Gorske plôhe so namreč uničile lan, in trgovci s platnom morajo lan drago kupovati; ker pa nočejo platnu cene povikšati, odtrgavajo ubogim tkalcem na zaslužku. To so žalostne razmere. A ne samó lan, tudi žito, oves in krompir so deževni nalivi hudo poškodovali. Ubogi prebivalci v Krkonoških gorah so komaj toliko našli, da se prehranijo do polovice zime. Strah pred prihodnostjo in skrb za hrano jih naganja k velikej pridnosti in potrpežljivosti. Delajo noč in dan pri brlečej luči, da bi vsaj platna nekoliko več natkali, ter si s tem olajšali ubožno življenje. Stanje ubožnih gorjancev ob času slabe letine je zelo žalostno in neznosno. In res jih varuje neka čudovita vztrajnost, pridnost in potrpežljivost, ki je združena z bogaboječnostjo, da ne zdvojijo v toli neznosnem siromaštvu in bédi.

Letošnje leto je bilo še posebno slabo; Svetonja pogleduje s solznimi očmi nežno Aničko in bornega Jankca, ki sta vže za šolo dorasla. Rad bi dal srcé in žuljavi roki svoji, da bi vsaj ta malčka nasitil, kadar pride pomanjkanje v hišo.

Bilo je še dobro, da ste imeli siroti babico v hiši. In to je tudi bila babica vredna tega imena! Lasé je imela bele kakor sneg in starost jej je upogibala glavo k zemlji, kakor bi jo hotela opominati: Prigni se k zemlji, ker malo je še tvojega življenja; položi svoje trudne ude v njo! — Starka je tó dobro vedela, ali vsacemu ni hotela tega pripovedovati. Obvárui Bog, da bi ona umrla! Ubožci imajo vže takó dovolj skrbi, čimu jih še bolj žalostiti? „Bolje je, da jih tolažim,“ mislila si je večkrat, in res je tolažila ubožne otroke, da-si je bila tolažbe sama najbolj potrebna in bi se bila najrajše razjokala čez bedo in pomanjkanje v hiši. „Le upajte in nadejajte se boljših dni, ljubčeki moji, Bog nas ne bode zapustil,“ dejala je večkrat s tihim glasom. „Ljubimo se vsi skupaj, delajmo pridno, in izvestno si pridobimo, česar potrebujemo.“

Ta dobra starka je bila angel váruh Svetonjevej družini. S tresočima rokama je oblačila otroke, dokler so bili še majheni, in njene suhe ustnice so jih učile prvo molitvico. In ko so otroci prvič molili, solzile so se jej oči od prevelike radosti. To niso bile solzé, nego redki biseri, ki so se porodili iz najglobokejših občutkov njenega dobrega srca; takih biserov nima niti najmogočnejši vladar v svojej kroni. Ubožni otroci pač niso vedeli za vrednost

teh biserov, a vender so spoznali, da njihova bogaboječnost na babico dobro deluje. Molili so radi, ker so se učili Boga spoznati in ljubiti iz celega svojega srca in iz cele svoje nedolžne dušice. Veselje jih je bilo poslušati, kadar so molili prelepo molitevco, katero jih je babica naučila:

O dobri Bog, Ti dobro veš,
Da ljubim najbolj Tebe;
Potem pa mamó, ateja,
In potlej še le sebe.
O blagoslovi, prosim Te,
Njih skrb za mé otroka,
Po potih vseh življenja naj
Jih čuva Tvoja roka.

A Svetonjevi otroci se niso učili samó moliti, nego hodili so tudi v bližnjo vas v šolo. Kadar je bila huda zima, zna se, da niso mogli v šolo. Ceste so bile večkrat nad meter visoko s snegom zametane, in še celó odrasli so težko hodili po takem potu. Le takrat, kadar je bilo malo snega, poslali so jih stariši v šolo. Navadno so bili potje po zimi zaznamovani s suhim protjem, katerega so gorjanci nasekali in ga ob krajih pešpotov nastlali, da bi sneg takih potov popolnem ne zakril.

Ali Svetonjevi otroci se niso bali nobene nesreče. Hodili so radi v šolo in se učili prav pridno. Učitelj jih je ljubil, in tudi oni so ljubili njega. Nikoli jih ni bilo treba opominati in priganjati k učenju. Pa tudi domá so delali radi. Za navadna domača dela so bili še preslabi, zato je so ponavljali to, kar so se v šoli učili.

Na belem konji je prihitela zima — prej nego li pri nas — vže meseca vinotoka. Svetonja se je zgodnje zime zeló ustrašil. Hrane in drv je primanjkovalo, a denarja ni bilo pri hiši. Zanašal se je na svoji pridni, žuljavi roki, kateri ga niste še nikoli prevarili.

Minula sta mesec vinotok in listopad in bližal se je Božič. — Božič, kdo bi se ne veselil tega veselega dneva? To so pravi družinski prazniki, katerih se mlado in staro veseli in težko pričakuje. Otrokom se pripravljajo darovi in drugo nepričakovano veselje . . . Ali kakó veselo se sprovaja Božič še le tam, kjer imajo vsega dosti; tu je pač prava radost in veselje v hiši. Vse drugače pa je za družino, ki živi v pomanjkanji in bédí.

Žalostno je bilo pri Svetonjevih.

Sveta noč pred durmi a domá niti kruha niti moke; še celó krompirja ni bilo več. Jedino upanje ubožne družine je bil zaslužek, po katerega je otišel oče v mesto. Čakali so vže težko njegovega prihoda; na lici jim je bilo videti glad in bédó. Samó babičino lice se je sladko nasmehkavalo. Sirota je bolj gladovala nego drugi, ker je otrokom dala zadnji kosec kruha, katerega je odtrgala od svojih ust, da bi utešila gladne otroke. Svetonje ni bilo dolgo domóv.

Končno so zaškrípale stopinje v zmrzlem snegu. Oče je odprl vrata. Ali to ni bilo óno veselo, mirno lice, katero je drugekrati kazalo dober popravek. Upadlo, blede lice in od bolečin kalno oko je značilo, da ga je zapustilo poslednje upanje.

„Trgovec, kateremu sem delal, otišel je z vso svojo družino na praznike ter se ne vrne pred novim letom. Zamán sem prosil posojila po mestu na svoje delo. Z besedami: „nimamo sámi, hudi časi so,“ odbijali so moje prošnje. Vračam se brez krajcarja k vam, ljubi moji. Bog se nas usmili!“ To rekši, zvrnil se je bled in onemogel k peči na leseno klop.

O kako hudo je bilo materi in otrokom, ko so slišali te besede iz ust ljubega očeta. Grobna tišina je nastala v hiši. Brž ko se je zmračilo, spravili so se k počitku, a niti grizljeja niso imeli za večerjo. In vender so šepetala ta izsušena usta gorečo molitev k nebeškemu očetu, da bi se jih usmilil in ohranil. Niso godrnjali. Legli so k počitku. Ali so morda spali? Nè! Slišali so, kako zunaj burja tuli in razsaja; čutili so ledeni veter. To jim je bilo znamenje, da je zunaj velik vihar in da v debelih kosmih pada sneg po gorah in dolinah. Niso se varali. Ko so zjutraj vstali, niso se dale duri odpreti. Snega je padlo tako na visoko, da je zamedlo večna vrata, in kadar so odprli okna, ni posijala svetloba v hišo, ker so tudi okna bila s snegom zametana.

O kaka grôza!

V hiši niti grizljeja kruha — izhod zametan . . .

Padli so na kolena in vroča molitev se je vzdigovala k nebesom. Svetonja je zlezal na podstrešje, in kaj je zagledal? o grôza! da leži vsa pokrajina pod debelim snegom.

Samó dimniki in strehe so moléle izpod snega.

Končno je nehalo snežiti.

Ali kaj zdaj?

V obupu so pričakovali konec dneva.

Zakurili so v peč z vsemi drvmi, kar so jih imeli pod streho. Kmalu se je zrak razgrél po hiši in s tem se je ogrela tudi kočá, in sneg se je začel tajati ob oknih in durih. Skozi razpokline je tekla voda celó v hišo, ali ubožni prebivalci se je niso bali. Tajajoča se snežna gromada se je začela hitro trgati in v nekoliko urah so se dala vrata odpreti.

„Zdaj pa z božjo pomočjo le urno na delo!“ zaklical je Svetonja, vzel lopato v roke in začel sneg odkidavati. To je bilo mudno in jako težavno delo; ali navajeni takih dogodkov niso se gorjanci tega dela ustrašili. Z združenimi močmi in velikim naporom so delali gaz k sosednej hiši. Ondu tudi niso bili leni in kmalu so z ogrevanjem sob odpravili sneg, kateri jim je branil duri odpreti. Obe družini ste zdaj delali na vso moč, da bi si otele ubožno življenje. Sosea sta si molčé podala roki, ali solza v očeh jima je razodela vse trpljenje, ki ga imata prebijati v tej hudej zimi.

Priroda se je usmilila siromakov. Mrzel veter, ki je valil iz gorskih strmin sneg na kočé, ponehal je; nebó se je zjasnilo in opóludne se je vže pokazalo ljubo solnce. Zna se, da njegovi žarki še niso bili posebno gorki, a vender so delali na to, da se je sneg tajal in tem hitreje zapuščal ubožne kočane.

Ali kaj je pomagal jug ubožnim gorjancem? Svetonjevi niso bili jedini v svojem siromaštvu, tudi sosede je zadela ista osoda. Vsa vas je bila podoba velikega pomanjkanja in béde. Od gládú onemogli naselniki so se zamán posvetovali, kako bi si pomagali v tej velikej stiski, ali upanja ni bilo od nikoder.

„Ako nam Bog ne pomore, poginemo,“ takó so tarnali odrasčeni in otroci. Pri Svetonjevih je bilo najhuje.

Janko in Anička sta od gladú jokala in babica jih vže ni mogla tolažiti več.

„Počakajte še malo, otroci,“ dejala je, skoraj bodete imeli dosti jesti. Ali se ne spominate mogočnega duhá v naših gorah, ne spominate se več Liberecuna, o katerem vam sem tolikokrat pripovedovala?“ Uboga babica si ni znala drugače pomagati in tolažila je otroke z Liberecnom, dobro vedoč, da so vse njene besede prazne. Ali to, kar je pripovedovala, delovalo je z veliko močjo na Vaclava.

Glad in pogled na izstradanega bratca in sestrico otemnela sta mu um. V svojej domišljiji, pozabil je, da pripovedke o Liberecunu niso nič drugega nego bajke, katere si je izmislila domišljija priprostega češkega ljudstva. Zdajci so mu bile pred očmi vse óne lepe pripovedke o gorskem duhu, katere mu je pripovedovala dobra babica in s katerimi je tako rekoč vzrastel v babičinem krilu. V svojej dušnej razburjenosti mislil si je zdaj, da so vendar morda resnične óne prelepe pripovedke o Krkonoškem duhu Liberecunu.

In ta slepiva misel je v njegovej domišljiji dozorela. Glad in uboštvo njegovih starišev sté ga k temu zapeljali.

„Pojdem Liberecuna iskat, on nam pomaga,“ dejal je in se pripravljaj svojo misel izvesti.

V tem je solnce vedno bolj grelo in mnogo snega je skupnelo.

Prišel je žalosten večer in za njim še žalostnejše jutro. Vsa Svetonjeva družina je bila od gladú vže onemogla in moči so jej jele pešati. V tem hipu se Vaclav na tihem izgubi iz hiše. Do kolena po snegu brodeč, hitel je v Krkonoško gorovje.

Več nego stokrat mu je izpodrsnila noga ob ostrem gorskem kamenji, več nego stokrat je padel v mehki sneg, ali obup in nada ste ga dalje tirali.

Ves onemogel je pribrodil po debelem snegu vrh Krkonoške gore.

Jokajoč je padel na koleni.

„O Liberecun! Liberecun! pomagaj nam v našej velikej bedi,“ klical je na ves glas, da je odmevalo daleč čez gorovje. Ali zamán, nihče se mu ni oglasil, samó jek je zamolklo ponavljaj njegove besede.

Še je klical Vaclav Liberecuna na pomoč, klical ga je in klical — ali vse zamán.

Moči so mu jele pešati, glas mu je onemogel in ni ga bilo več slišati glasú iz Vaclavovih ust. V sneg se je zgruzil, nogi ste mu otrpnili, glava se mu je nagnila na prsi in vse telo mu je zlezlo v globoko sneženo mogilo.

Ali čuj, kaj je to? Ali ni to pasje lajanje? Res! Velik lovski pes je prigazil po snegu. Duhal je človeka, glej, vže je pri Vaclavu. Pogledal ga je malo s svojimi modrimi očmi, potem mu lizal lici in takój se zopet zgubil v gorovje.

Ni še minulo dobre četrť ure in pes se je povrnil s svojim gospodarjem. Lajanje in nemirno vedenje psa je napotilo gospodarja, da je sledil psu in takó prišel do ubozega dečka, ki je ležal globoko v snegu. Pripognil se je k njemu in spoznal, da deček še živi. Takój je zatrôbil na lovski rog in kmalu je bilo nekoliko slug okolo njega. Gospod jim ukaže dečka s snegom

drgniti in to je kmalu pomagalo. Deček se je začel oživljati. Iz lovske steklenice so mu v usta vlili nekoliko požirkov vina. Vaclav je odprl oči. Iz začetka se je nekoliko ustrašil in si mislil, da je vender le prišel Liberecun. Blêdel je. Z zobmi škripajoč je prosil neprestano pomoči sebi in svojim starišem. Gospod, ki ni bil nihče drug, nego grof iz bližnjega mesta, sklepal je po jeziku ubozega dečka, da je bajê iz bližnje vasi domá, zatorej ga je ukazal tjà odnesti. Z veliko težavo po težavnih in strmih potih so dospeli najpred k prvim kočanom in pozneje še le do kočê Vaclavovih starišev.

Svetonjevi so bili v groznih skrbéh za ubozega dečka. Ko so ugledali tuje ljudi, nesoč njihovega sina, mislili so, da je mrtev. Glasno jokajoč so padli nanj. Ali tuji gospod jih je utolažil.

„Položite ga v posteljo,“ dejal je. Zopet mu je vлил nekoliko požirkov vina v usta in Vaclav je zopet odprl oči. Stariši videč, da se Vaclav nekoliko zaveda, razveselili so se in se nadejali, da jim ozdravi. Od prestanega trpljenja utrujen, kmalu trdo zaspí Vaclav.

Možjê, ki so Vaclava prinesli, pripovedovali so Svetonjevim, da je tuji gospod grof sam. Šel je namreč po svojej navadi, spremljan od svojih slug, na Krkonoške gore, da bi poskusil, kako se po zimi po teh gorah potuje, in da bi se seznanil z življenjem Krkonoških gorjancev. Na potu mu je zginil lovski pes, a kmalu se je vrnil in mu z lajanjem in nemirnim vedenjem naznanjal, da je nekaj našel. Iz radovednosti je šel grof za njim in takó prišel do Vaclava.

S solzami v očeh so poslušali Svetonjevi. Vedeli so, kaj je Vaclava gnalo na Krkonoške gore; saj je sam dejal Janku in Anički, ko je odhajal: „Umirita se, pojdem in poprosim Liberecuna, da nam pomore.“ A prej, nego bi si bil kdo mislil, bil je vže iz dóma.

Grofa je ganilo veliko siromaštvo, katero je videl v tej ubožnej hiši. Takój je ukazal svojim služabnikom, da naj hitê v mesto po zdravnika in prinesó tudi živeža za ubogo, gladno družino. Ko je Svetonjeve bogato obdaroval in Vaclavove stariše opomnil, da mu ne zabijo natančno poročati o stanji svojega sina, podal se je na pot proti svojem domu.

Nastala je sveta noč.

O ti sveta noč! tù liješ nebeško radost v srce človeško, ondu zopet napajaš človeške duše z žalostjo in bridkostjo.

Pri Svetonjevih je blestelo danes vse polno lučie in vsa soba je bila prekrasno razsvitljena.

V ónem trenutku, ko je bila sila do vrha prikipela, žrtoval je Vaclav svoje mlado življenje in se podal v nevarnost, da bi otel stariše iz največjega pomanjkanja in bede. Ali zamán bi bila vsa njegova požrtovalnost, ako bi ne bilo previdnosti božje.

Na mizi je stalo lepo božično drevesce, polno daróv, katere je grof sam poslal otrokom ubožnega pa poštenega Svetonje. Res je, da mu so bili siromaki zeló hvaležni, ali veselili se vender niso.

Glej ondù na ubožnej postelji leží Vaclav. Lice mu je od prehude bolezní popolnem usahnelo in temní rumenec ga barva. Pri vzglavji mu bedí bábica, ob strani pa oče in mati. Anička in Jankec pa se stiskata v kot.

„Oče!“ zašepeta Vaclav, „glejte tjà góri, ali vidite? Gospod Jezus sam mi prikimava kakor majheno dete in se mi takó sladko smeji. O pustite me, da grem k njemu. Dà, dà, vže grem — z Bogom moja ljuba mati, oče in ti, bábica moja, z Bogom Jankec Anička z Bogom! jaz moram iti, prinesem vam pomoč o kako mi je dobro, kakor da bi se bil novič porodil“ — — —

In trudna glava mu je padla na vzglavje. Še jedenkrat se je odrplo kalno oko, še jedenkrat pogledalo svoje drage in — Vaclava ni bilo več. — Porodil se je novič k večnemu življenju, odkupivši očeta, mater, babico, bratca in sestrico s svojim življenjem.

Vsi so na glas zajokali.

Skoraj brez zavésti je padla babica k postelji ljubega vnučka, objela ga in mu močila lice z breštevilnimi solzami.

In v tem trenutku, ko je vzletela Vaclavova dušica v nadzvezdno kraljestvo božje in ondu slavila svoje prerojenje, odmevala je iz sosednjih koč veličastna pesen: „Poródil se je Krist in Gospod!“

Dolgo, dolgo se niso mogli Svetonjevi osvéstiti. Končno pa je zmagala udanost v voljo Gospodovo.

„Čimu tarnanje in jadikovanje?“ dejala je babica, „Vaclav je v resnici dosegel svojo največjo blaženost; ali je ni očutil vže v svojem poslednjem trenutku? Želimo mu od vsega srca večni mir in pokoj ter pomislimo: kar Bog stori, vse prav stori.“

To je bila znamenita sveta noč. Vaclav se je porodil k novemu življenju in tudi roditelji so začeli bolje živeti. Pridobili so si prijaznost in naklonjenost milostivega gospoda grofa in pomanjkanja niso več trpeli. Srečno so živeli. Ali vselej, kadar koli jih je pozdravila sveta noč, razžalostili so se in jokali. Spominjali so se Vaclava in njegove žrtve.

* *

Glejte, otroci moji! narisal vam sem ta obrazec ljudske béde in teh je neizmerno število. Kadar se vi radujete, sto in sto drugih jadikuje in gine v siromaštvu. O spómnite se nanje! Vže je Božič tukaj, ta veseli praznik prelepe radodarnosti! Bodite tudi vi radodarni. Od svojega prebitka pomagajte drugim! Roditelji vam to radi dopusté, ker tudi oni dobro vedó: „Karkoli podelimo siromaku, podelimo Bogu samemu!“

Iz „Češtine“ preložil R. K.

Lev in zajec.

(Basen.)

Lev se je bil nekoč toliko ponižal ter napravil znanje z nekim smešnim zajčkom. „Povej mi vender,“ vprašal ga je enkrat zajec zaupljivo, „ali je res, kakor pravijo, da vas leve lahko zaníkrn petelin sè svojim kokodanjem v beg zapodí? — „Kaj pa dà,“ odgovoril je lev, „in to se pač splošno opazuje, da imamo velike živali vseskozi neko malo slabost na sebi. Takó na primer si vže gotovo slišal o slonu, da ga pripravi praščevo kruljenje v strah ter mu izbudi zóno in bojazen.“ — „A-a — kaj res?“ čudil se je zajček. „A — sedaj mi je pa vže razumljivo, zakaj se mi zajci takó neizrečeno psov bojimo.“

L.